

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Misiunile religioase pentru popor

de Arhim. P. Morușca

Prezența reală a Domnului în sf. Cuminecătură
— izvor de inspirație pentru preot¹⁾.

„Eu sunt pâinea vieții... care s'a pogorât din cer... Cei ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu întru Mine petrece și Eu întru El” (Ioan 6. 48—51—56).

Urmă de ucenicii Săi, Mântuitorul se apropie de Ierusalim pentru praznicul Paștilor. De pe drum trimise solie omului în Cetate: „Vremea Mea este aproape, voi face Paștile cu ucenicii Mei în casa ta”. Iar învățăceilor Săi le spuse cu duioșie: „Dorind am dorit să mănânc Paștile acestea cu voi, mai înainte de Paștima Mea” (Lc. 22, 15).

Joi seara s'a pregătit masa de cină în foisorul casei omului, într'o atmosferă de prietenească intimitate, cum numai Fiul lui Dumnezeu știa să o inspire.

Întâi s'a desfășurat scena de surprinzător devotament întru slujirea deapropelui, prin care s'a consacrat principiul conducător pentru slujitorii bisericii: „Cel ce vrea sa fie vouă mai mare să fie tuturor slugă”. Mântuitorul spală picioarele ucenicilor Săi.

Apoi urmează cina. Un ospăț duhovnicesc și nu o mâncare, cu masă bogată. N'a fost o cină de adio, la despărțirea Maestrului de ucenicii Săi, ci prilejul instituirii celei mai mari taine a Legii, centrul și esența însăși a Creștinismului.

În liniștea tainică a acelei serii de primăvară, într'o solemnă atmosferă, cretată de conversația intimă asupra înaltelor principii de viață și de misiune apostolică, și asupra celor mai adânci taine de credință religioasă, Mântuitorul se ridică deodată, se roagă, ia în mână o pâinișoară, o binecuvintează și frângând-o,

o împarte învățăceilor: „Luați, mâncați, acesta este trupul Meu”... Apoi luând un pahar și mulțumind a dat lor, zicând: „Beți dintru acesta toți, acesta este sângele Meu, al Legii celei nouă, care pentru voi și pentru mulți se varsă spre tertarea păcatelor, — aceasta să o faceți întru pomenirea Mea” (Lc. 22. 17—19; Mt. 26, 26—28).

Sf. Euharistie era instituită. Cea mai mare și mai scumpă moștenire a fost dată în chip de testament creștinățășii, ca izvor de viață și de mântuire: „Eu sunt pâinea vieții, care s'a pogorât din cer. Cine mănâncă din pâinea aceasta viu va fi în veci. Pâinea, pe care Eu voiu da-o, trupul Meu este, pentru viața lumii... Cei ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică, că trupul Meu cu adevărat este mâncare și sângele Meu este cu adevărat băutură. Celce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu întru Mine petrece, iar Eu întru el” (Ion. 6, 33—57).

Când le vorbea lor astfel, în sinagoga din Capernaum despre „pâinea vieții”, nu L-au înțeles iudeii, nici ucenicii chiar. Ci s'au pricit și s'au desbinat între ei, ca de atâtea ori (Ion. 7, 43; 9, 16; 10, 19, 39), întrebându-se: „Cum poate omul acesta să ne dea trupul Său să-L mîncăm? (v. 52). Și mulți L-au părășit, s'au întors înapoi și nu mai umblau cu El” (Ion. 6 66). Nu pricepem nici noi cu mîntea. Mîntea nu e deajuns să pătrundă înțelesul Tainei. Dar credem și mărturisim „Cred, Doamne, și mărturisesc, că Tu ești Fiul lui Dumnezeu celui viu”, — mărturisește preotul și poporul credincios împreună cu el, că Hristos este real, de față întreg în fiecare particică, ce se dă spre împărlășire în sfânta Cuminecătură.

Acum, celce l-au rămas credincioși și aproape, până în ceasul Cinei celei de taină, au pătruns înțelesul tainic al jertfei, pe care Iisus o anunța cu obligamentul de a fi perpetuată: „aceasta să o faceți întru pomenirea Mea”.

Nu era această anunțare însăși jertfirea reală a trupului și sîngelui Său. Aceasta se săvârșește abia a doua zi, pe cruce.

Această succesiune în timp stă la temelia cre-

¹⁾ Cuvânt către misionari, la sf. liturghie în Chișinău, în 7 Oct. 1929.

dinții noastre ortodoxe, că nu cuvintele „acesta este trupul Meu... „și acesta este sângele Meu...” pretac substanța pâinei și a vinului de pe Altar, în trupul și sângele Domnului. Ci sunt numai anunțarea și pregătirea elementelor materiale, ca simbol văzut al jertfei, ce urma a se realiza pe cruce. Prefacerea se săvârșește pe Altar, prin lucrarea Duhului sfânt, chemat prin rugăciunea stăruitoare a preotului, ca să dea viață și conținut pâinii și vinului, căci, „Duhul este Carele face viu... dă viață” (Ion. 6, 63).

Acesta este adevărul. Și sfintele noastre liturghii, prin epiclesa, pusă după formula așezării tainei dela Cină și după chemarea Duhului sfânt, păstrează și succesiunea în timp, ca și atunci când jertfa Domnului s'a petrecut pe pământ: Joi seara a fost anunțată jertfirea, ce urma a doua zi.

Și totuși Domnul spune: „Pâinea aceasta este trupul Meu și acest pahar este sângele Meu...” pentru că să nu se facă îndoială asupra prezenței sale reale, cu toate însușirile dumnezeiești și omenești, sub chipul pâinii și a vinului.

Sufletele mari se perpetuiază, își revarsă permanent lumina și căldura prin operele lor neperitoare, lăsate omenirii. Operă mai grandioasă și de o mai mare binefacere, decât așezarea stintei Euharistii, lumea nu cunoaște. Aici nu e numai *spiritul* autorului, păstrat în opera sa, ci este el însuși, *real* se dă nouă spre mântuire, ca și atunci pe dealul Golgotei.

În noianul stricăciunii și a păcătoșeniei omenirii, sortite osândei fără scăpare, jertfa de pe cruce a făcut drum nou de mântuire și a deschis porțile zăvorâte ale cerului, cum Moise cu toiagul în Marea roșie a deschis drum de scăpare Israelitenilor.

După măsura păcătoșeniei noastre ar trebui toți să murim, căci: „plata păcatului este moartea”, și nimeni din oameni, nici toți la oaltă, n'am putea da satisfacție deplină demnității lui Dumnezeu, jignită prin păcat. De aceea Hristos s'a pus mijlocitor pentru noi în toate veacurile, ca prin jertfirea Sa continuă să ne izbăvească și pe noi. De aceea a cerut urmașilor Săi să-L jertfească continuu, sub chipul pâinii și al vinului, căci în dragostea Lui nemărginită a voit să ne facem și noi părtași de binefacerile răscumpărării, prin asistarea la jertfirea Lui din nou și prin împărtășirea cu trupul și sângele Lui, — ca și acei ce au străjuit cu credință la poala crucii, până în clipa când jertfa a fost îndeplinită.

Măreață este această investire a preotului cu puterea, cu darul de a aduce jertfa Domnului pe altar, spre mântuirea sa și spre izbăvirea poporului credincios.

Nu este o reprezentare numai a unui act, o simplă pomenire sau comemorare a unui fapt. Același Iisus, născut mai înainte de veci din Tatăl, Care a luat trup, la plinirea vremii, din Prea Sfânta Fecioară, prin umbrirea Duhului sfânt, Dumnezeu-Omul, este de față în

chip tainic, dar real în sf. Cuminecătură, nu-L vedem nu-L auzim, nu-L suntem martori oculari, dar îi simțim cu toată adâncimea aceeaș lucrare dumnezeiască, prin efectele Impărtășaniei.

În sf. Liturghie se repetă tainic nașterea din nou în peștera Betleemului, închinarea magilor, petrecerea în lume, minunea înmulțirii pâinilor și mai vărtos jertfa Sa pe cruce și învierea Sa biruitoare. Sf. Ioan Gură-de-aur socotește jertfa adusă pe Altar, ca o *estindere*, o continuare a întrupării Domnului, nu mai puțin reală și adevărată, ca și nașterea din fecioara Maria, nici mai puțin minunată și folositoare omenirii. „Trupul s'a frânt și sângele s'a vărsat pe cruce, și această jertfă se reproduce real pe sfintele Altare în toată vremea.” Așa au înțeles-o Apostolii, așa s'a păstrat în cursul veacurilor, prin Tradiția sfântă, în hotărârile sinoadelor ecumenice, în credința sfinților părinți și a dreptslăvititorilor creștini, din veac în veac.

Din această credință neșovăelnică și luminoasă, desprinsă din Evanghelia sfântă, pentru care stă noianul de mărturie ale veacurilor trecute, ne inspirăm noi smeriții slujitori ai Altarelor și propovăduitori ai mântuirii. Cu această credință stăm scut și pavăză împotriva schimbărilor și înnoirilor, pe cari nu încetează să le introducă mereu catolicismul apusean; și ne punem stavilă în calea năvalei de rățaciri protestante, cu toate meșteșugurile nuanselor sectare, cari nu mai cred în instituirea sfintei Euharistii și vor să schimbe lămuritul înțeles al cuvintelor Domnului, în felul că El ar vrea să spună numai *figurat* că pâinea și vinul nu sunt decât *chipul* trupului și sângelui, — măcar că Domnul spune răspical: „Acesta este trupul Meu... și acesta este sângele Meu...”

Cu conștiința luminoasă că stăm pe temelie adevărului netrecător, răspundem tuturor îndoleliilor și necredinței care face ca omul să nu vadă, măcar că e înconjurat de lumină, în ziua mare, să nu audă cu urechile și să nu înțeleagă cu inima (Ioan 12, 40; Mt. 13, 14).

Ce *motiv* a determinat instituirea Tainei? Răspundem cu sf. Scriptură: să nu ne lase orfani (Ioan 14, 18) ci să fie mereu între noi, împreună cu Tatăl să se sălășluiască întru noi (v. 23).

La ce *forma așa de puțin impunătoare* pentru perpetuarea ființei Sale în lume? La fel și-ar putea pune întrebarea necredința vremii în fața Ieslei din Bethleem, a casei din Nazaret, a trecerii sale prin lume fără să aibă loc unde să-și plece capul. Această înfățișare smerită se continuă pe sfintele noastre Altare în sf. Euharistie, ca o strigare puternică împotriva fastului, pe care lumea îl caută, și ca o rușinare a răvniților noastre după deșertăciuni din afară.

De ce a ales tocmai *forma jertfei*? Pentru că jertfa este ideea de bază, trăsătura fundamentală a creștinismului, al cărui conținut e jertfirea lui Dumnezeu pentru noi. Ideea de jertfă s'a păstrat în cursul

veacurilor ca o dără luminoasă în viața omenirii. Eroii tuturor veacurilor și-au dat viața, s'au jertfit pentru semenii lor în credința că duhul lor va trăi în urmași și din sângele lor se va hrăni viața neamului lor.

Ideia de jertfă, de jertfelnicie individuală, și de jertfire lui Dumnezeu, sau unor ființe mai presus de ființa omului, străjuește dela începutul lumii, ca o lege a firii noastre. Hristos Domnul n'a venit să strice legea ci să o plinească. Jertfa de pe altar este permanentizarea jertfei de pe pământ la cer.

De ce chipul pâinii? Pentru că nu există o mai intimă legătură decât între pâine și cel ce se hrănește cu ea, ca să trăiască. Nimic nu e mai necesar vieții decât pâinea, cu care ne hrănim. Nu se putea alege un semn mai vădit, mai plastic, mai intim decât elementul material al pâinii, pentru înfățișarea exterioară a trupului Său preamărit, spiritualizat, pe care ni l-a dat spre a se putea uni cu sufletul nostru, spirit și el, cum pâinea se unește cu trupul.

Acesta este harul ce se revarsă asupra ființei noastre prin sf. Cuminecare. Unirea sufletului, a ființei noastre spirituale cu realitatea prezenței lui Hristos în sf. Euharistie, și sfințirea trupului nostru ca lăcaș, Biserica lui Dumnezeu celui viu. Chipul pâinii și al vinului, cari își păstrează forma, culoarea, gustul, mirosul, sunt numai elemente de exprimare externă, ca și la orice taină: la botez apa și mirul, untdelemn la maslu. Dar subiectul, substanța lor s'a prefăcut în trup și sânge.

Dece vinul simbol al sângelui? „Vinul veselește inima omului”, inviorează organismul lui. Sângele dă energie vieții, distinge temperamentul, dă caracter tipului individual, personalității. El e puterea regeneratoare. Sângele lui Hristos a dat avântul sfinților. Până ce ne adăpăm cu acest sânge dumnezeesc suntem tari, cu puteri neînfrânate. O împărăteasă, în cumplită strâmtorare, spunea siluitorilor ei: de toate mă puteți despuia — de credința mea și de sângele regesc, ce-mi curge în vine — nu! Noi suntem din obârșie dumnezească. Sângele dumnezeesc ne face îndrăzneți în lupta apri-gă împotriva răului și a păcatului din lume, împotriva vrăjmașilor credinței celei drepte, până vom birui de-săvârșit.

Impărtășirea cu trupul și sângele Domnului lucrează alături de minunăți asupra sufletului nostru, încât nu sunt cuvinte să poată da exprimarea simțimintelor.

Prin împărtășire, Hristos-împăratul se așează în suflet ca pe scaunul slavei sale cerești, stăpânește de acolo și diriguește viața noastră. Când L-ai primit cu vrednicie, simți dulceața bucuriei, a plăcerii peste fire, estaz de nedescris. Sufletul însetat se astâmpără ca floarea de roaua binecuvântată a dimineții. Unindu-se sufletul nostru cu Dumnezeirea în sf. Cuminecătura, ai senzația că văpaia fericirii topește și cea din urmă rămășiță de zgură a păcatului.

Cu ochii sufletului meu mă întorc la minunea clipei, în care pâinea și vinul se prefac în trupul și sângele Domnului. O, cât de măreață e puterea cu care am fost investiți noi slujitorii sfințelor Altare, cât de sublim este darul cu care s'a îmbrăcat preotul. Precum soarele cu strălucirea sa întrece toate stelele cerului, așa vrednicia preoțească întrece toate celelalte vrednicii și deregătorii din lumea aceasta.

Mare este darul, în puterea căruia săvârșim misionarismul nostru, mergând în toată lumea și propovăduind Evanghelia mântuirii la toată zidirea. Înaltă este vrednicia de a putea boteza și unge cu pecetea Duhului sfânt, pe cei cărora le deschidem poarta de intrare în Creștinism, făcându-i cetățeni ai Impărăției lui Dumnezeu. Mai înaltă puterea prin care legăm sau deslegăm, iertăm sau șinem păcatele oamenilor. Dar, peste aceste vrednicii și puteri se ridică slava darului cu care preotul poate preface pâinea și vinul în trupul și sângele lui Hristos, săvârșind cel mai înalt Mister, Taina Tainelor.

„Din mâinile tale și nu din sânul Fecioarei se naște din nou Hristos în trup și sânge, după cum din veci”; „Dumnezeu născut din Tatăl fără de mamă și om făcându-Se, născut din Fecioara Maria, fără de tată”. Nu preotul singur săvârșește nașterea din nou. Acelaș Duh Sfânt umbrește taina întrupării din nou, în împreună lucrare, — dar prin binecuvântarea mâinilor tale și prin rostirea cuvântului tău.

Cât de curate trebuie să fie aceste mâini, luminate și sfânt cuvântul preotului!

Cât de viu, lucrător și puternic este Cuvântul, prin care cerurile s'au întemeiat și pământul s'a întărit, apele s'au desfăcut și au umplut adâncurile și au luat ființă toate câte ne înconjoară. Acela a fost Cuvântul lui Dumnezeu, Dumnezeu El Insuși (Ion. 1. 1). Aici, în sf. Euharistie lucrează cuvântul preotului, rugându-se cu ardoare.. și ne rugăm și ne cucerim: „Trimite Duhul Tău cel sfânt preste noi și preste aceste daruri ce sunt puse înainte — și tă adică pâinea aceasta cinstit trupul Hristosului Tău; — iar ce este în potirul acesta cinstit sângele Hristosului Tău — prefăcându-le cu Duhul tău cel sfânt”.

Din clipa aceasta Hristos-Domnul, Dumnezeu-omul, este de față pe Altar cu prezența Sa reală, înconjurat de sfinții său îngeri și slăvit de heruvimi și serafimi.

Cu credință, cu dragoste, cu sfială și cu evlavie adâncă plecăm genunchii inimilor noastre spre închinare Impăratului, care se pogoară din cer, ca pâine a vieții, ca viață să avem și mai mult să avem; — garanția mântuirii noastre în viața de veci: „Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, are viață vecinică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi”.

Măreția întrupării din nou și a reînnoirii jertfirii pe cruce a fiului lui Dumnezeu sub chipul pâinii și a vinului, trebuie să ne inspire dorința arzătoare după mănecarea acestei pâini cerești.

Conștiința prezenței reale a Împăratului cerurilor, trebuie să inspire atitudinea noastră în preajma sfântului Altar, ca cei prezenți, la săvârșirea sfintei Liturghii, să fie mișcați spre aceeași credință și evlavie, pe care o exprimăm prin cucernicia noastră externă.

Cu grije vom înlătura deci din Altar orice nepotrivire și necurăție în deosebi de pe sfânta Masă, pe care nu are loc decât Evenghelia și crucea, chivotul și antimisul, străjuite de lumânările aprinse (Efant. 20, 8). Ne vom stăpâni dela orice vorbă, ținându-ne în atențiune încordată. Nimic nu ne va distra de la concentrarea solemnă, pe care o datorăm prezenței Împăratului ceresc. Tristă este căderea umora, cari se pripesc în vorbă, de nu știu ce spun și să grăbesc ca și gonii de cineva. Cel ce liturghisește nepregătit, fără înfrânarea canonică, în stare de păcat greu, ori neîmpăcat cu pășul său până nu vine la Altar, și fără dispoziție sufletească, săvârșesc crima trădătorului Iuda în care după pâine, a înțrat Satana, și răsfignesc din nou pe Hristos pe Cruce. Să luăm aminte că Dumnezeu nostru pe Altar, nu este idol de piatră sau marmoră rece, care nu simte, ci este Dumnezeu atotputernic și viu, Care le vede, le aude și însemnează toate, ca odată să ne judece după vrednicia, ori nevrednicia noastră.

Nici nu vom părăsi degrabă biserica, după sfânta Liturghie, aruncând devalma odăjdile sfinte și alergând mai nainte chiar decât credincioșii la îndeletnicirea cu cele lumești și nepotrivite. Ci vom stăru în rugăciune de mulțumire, umiliți și sfielnici, că nu ne-am putut face îndestul vrednici de primirea lui Hristos în trupul nostru păcătos, mărturisind ca sutașul: „Doamne, nu sunt vrednic să intri la mine”.

Plecând dela Altar vom păstra vie și statornică conștiința, că purtăm în noi, ca într'un vas ales, pe Hristos, Celce ne-a răscumpărat prin jertfelnicia de sine și așteaptă, ca rămânând întru El și El întru noi, să aducem multă roada spre mântuire (Ion. 15, 5).

Spre Tine Doamne se întoarce inima mea și ochii sufletului meu se îndreptează spre scaunul măririi Tale de pe Altar, sub chipul pâinii și a vinului, slăvind minunea întrupării Tale, prin binecuvântarea mâinilor noastre nevrednice.

Gura mea își înalță rugăciune smerită: Unindu-ne cu Tine în sfânta Cuminecătură, învrednicește-ne să putem zice cu slăvitul Pavel: „nu mai trăiesc eu, ci Hristos este Carele viază întru mine”; sădește întru noi sămânța credinței celei dreptmăritoare, păstrează-ne viața neîntinată și calea neprihănită, dă-ne gură și înțelepciune, căreia să nu-i poată grăi, nici sta împotriva vrășmașii Tăi, fă-ne îndrăzneți ca Petru, vajnici ca Pavel, smeriți ca Iacov și plini de avânt sfânt ca Ioan, ca în misiunea pe care ne-ai încredințat-o să putem chema poporul cu Psalmistul: Veniți de auziți toți cel ce vă temeți de Domnul, și voiți povesti vouă câte a făcut sufletului meu” (Ps 65, 15) Amin.

(Va urma)

Femea și educația morală.

Trăim și azi timpuri grele, cari nu dau semn de fericire: astăzi peste tot se ivesc nemulțumiri.

Războiul mondial, în urma cărui popoarele s'au trezit zguduite până în adâncul sufletelor, de-o imoralitate, ce în grabă a trebuit revindecată, a lăsat urme adânci. Statele văzându-se în fața pericolului, în grabă au căutat mijloacele necesare pentru a ridica poporul din miștina cinismului.

Reacțiunea forțelor culturale și-au avut efectul, dar cu toate acestea zdruncinarea morală se continuă și azi, fiind multe suflete obșcene cari trebuiesc vindecate.

Pentru a răzbi cu intensitate și a ajunge mai aproape de țelul dorit, trebuie să apelăm la o educație a cărei bază să fie morală.

Morală adevărată ar fi un mijloc mai eficace al progresului, în ajutorul căreia cu un sprijin demn ar putea să vie femelle; pentru că ele sunt primele educatoare a copilului, dela ele deplinde mult înălțimea morală a poporului. „Femela este ridicarea sau pierderea statului.” Ea pregătește sufletele, în cari încreștează primele impresii. Lor le este încredințată formarea sufletelor. Primele apucături psihice, ce au influență asupra micului copil, le primește în familie și cari rămân în sufletele lor, când nu se caută stărpirea lor. Dacă aceste influențe, ce au econ în sufletele copiilor sunt de-o înălțime morală considerabilă, atunci copilul de mic a înțrat pe drumul ce-l duce spre limanul vieții adevărate. Iar dacă faptele și manifestările ce-l predomină sufletul, sunt dăunătoare sănătății morale, adăugându-se ereditatea sau atavismul moștenit, cari sprijinesc acest efect imoral, atunci copilul va trăi, nu spre binele societății ci în dauna ei.

Iată dar că este necesară o îndrumare morală din primele zile ale copilului, până când nu au prins rădăcini influențele rele.

Pentru că morală să nu fie împedecată de prozelitismul snobismului, trebuie ca mamele cu sârguință să înceapă creșterea și educarea copiilor lor, înf. ltrându-le în suflet sentimente favorabile moralei și cari pot înalța caracterul copiilor, ce vor deveni membri ai societății.

Dar durere multe mame din clasa de jos a poporului nostru cât și mamele ce se socotesc pe-o treaptă socială mai presus, nu-și fac datoria lor de mame; în multe nu vibrează simțământul datoriei materne.

Multe mame își lasă copii în grija servitoarelor, ce un mare număr dintre ele sunt femei stricate și cari vor crea în jurul copiilor ce le sunt încredințați, o atmosferă imorală, în care sufletele fragede se vor ruina.

Iar mamele numeroase dela sate, neglijează creșterea copiilor lor, din cauza ignoranței în care

trăesc și azi; ele nu-și dau seama de datoria ce o au față de copiii lor.

Pentru aceste mame trebuiesc căutate mijloace de pregătire. Școala, care joacă un rol de căpetenie în viața socială, împreună cu biserica și-ar putea da o-bolul de muncă pentru îndrumarea mamelor: preotul la diferite ocazii să îndemne mamele, pentru a da o bună creștere copiilor; iar școala să continue cu mult zel această virtute socială, conlucrând împreună cu familia la sădirea în suflete și a iubirei și a credinței, cari sunt *cheea fericirei*.

Iubirea și armonia din familie, azi, lipsește și necesitatea lor se resimte mult, pe cari femeia e în stare ale aduce, alungând nemulțumirea ce azi predomină atât în familie cât și în societate.

Prin urmare se cere o cultură și educație familiară mai înaltă femeilor de la sate, în ajutorul cărora mai pot veni, pe lângă școală și biserică, și femeile cu o prestanță culturală mai înaltă, dând exemple de bune mame și gospodine satelor în cari se găesc.

Iubirea de Dumnezeu și de patrie hărăzta sufletele strămoșilor noștri Români, iar la Greci erau socotite virtuți de căpetenie.

La care popor găsim mai multă pietate față de zei și o iubire mai mare față de patrie cași la Români și Greci?

Dar nu trebuie să ne ducem așa departe; istoria noastră e plină de exemple mărețe: când Ștefan cel Mare se întoarce din luptă învins, mama sa îl trimete din nou la luptă: „Du-te la ostire, pentru țară mori”. Eroina E. Teodoroiu intră sub ploaia de gloanțe, pentru a apăra patria.

Cu astfel de virtuți, mamele, să împodobească sufletele copiilor lor și-a bărbaților.

Cu astfel de sentimente femeia să atingă coardele sensibile ale sufletelor plâpânde, prin cari modelează cu îngrijire viitoarea generație. Iubirea și credința sunt cheile viitorului fericit. Numai prin perfecționarea educației familiare putem ajunge să dăm atât societății cât și statului membrii virtuți.

Familii tari fac națiunea tare.

Când un copil e bine crescut în familie atunci nu e lipsă de un control de administrație publică, el însuși se controlează și se abține de la ceea ce morala sau buna cuviință îi oprește; dar și sarcina învățătorului ori a profesorului e mult ușurată. El devine prin virtutea sa bun cetățean, un membru de valoare în societate și un bun patriot, contribuind la progresul neamului și fericirea socială a țării.

Dacă femeia, în timp de stăpânire străină, a știut să pregătească suflete oșelite, dacă a știut îndrepta pașii copiilor sub acoperământul bisericii, de unde a primit lumină, iubire de Dumnezeu, neam și patrie, cu atât mai mult femeia de azi trebuie să ducă mai departe acest rol, ce îi este încredințat. Sufletele făurite sub predominanța străină, nu le-au putut schimba,

n'au putut ciunti din interesele lor naționale, dușmanii neamului. Deaceia, mame, uniți-vă în lupta voastră, prin care luptă cu toți vom putea ridica neamul pe treapta falnică ce-l este destinată de Creator. Dela vol depinde înălțimea poporului. Fiți mamele datoriei pentru neam și lege.

Surcelu din Vânători (Vădas).

Misiunea din Bârzava.

Incântați de frumusețea primăverii, admirând pitoreasca vale a Mureșului, cu pomii înfloriți, ne dam seama, că Invierea D-ului trebuie să aducă și în suflete înolre. Sunt orele 3 p. m. din ziua de 15 Aprilie, zi de lucru, scumpă economului harnic, a cărui existență este legată de gl'e. Cu cât trenul se apropia de parohia Bârzava, cu atât par'că eram tot mai posomorșiți, fiindcă eram de credința, că poporul nostru neoblicnuit încă cu mistunile, coborârea noastră în popor în zi de lucru, nu va avea aspectul și succesul dorit de noi. Ne-am înșelat însă, pentrucă poporul dinainte pregătit, a lăsat plugul și sapa și la orele 4, la auzul glasului duios al clopotului, cete-cete de credincioși se îndreptau spre sf. locaș, dornici de a cere ajutorul lui D-zeu întru a se edifica și a-și ușura sufletul împovărat de păcate.

La vederea acestora „inima noastră era arzând întru noi”, văzând contrarul celor gândite pe cale, astfel că cu nerăbdare așteptam momentul, când prin cuvântul nostru să facem cunoscut scopul venirii noastre, ca mai apoi să le tâlcuim scripturile cum are creștinul adevărat să serbeze Paștile Domnului. Aceasta a făcut-o pr. I. Chebelev din Șoimoș, care la finea Pa-vecerniței, în prezența alor peste 200 de credincioși, le-a vorbit foarte convingător despre: „Prezența Mântuitorului la actele sfinte și materializarea Lui în sf. Eucharistie”. Aceste și rostirea rugăciunilor de cătră pr. C. Popescu din Păuliș, cu atâta evlavie, căldură și înțelegere, au stors lacrimi din ochii credincioșilor.

Terminate aceste, credincioșii prezenți își mărturisesc păcatele înaintea preoților susnumiți, care s'a terminat la orele 8 jum. seara.

Măine zi în 16 Apr. dis de dimineață ne întrunim din nou în sf. biserică, mai sosind încă și alți credincioși, cari seara n'au putut participa, așa că în scurtă vreme sf. biserică s'a umplut de lume.

Pentru a da acestei misiuni importanța cuvenită, pela orele 7 $\frac{1}{2}$ au început să sosească și preoții din jur: R. Munteanu, N. Niagota, D. Maci și A. Mursa, ca și membri ai cercului religios Bârzava, cari ni-au fost de ajutor la lucrul Domnului. La orele 10 s'a început oficiarea sf. liturghii de cătră toți preoții prezenți, afară de cel din loc. La priceasnă pr. R. Munteanu a rostit predica foarte bine pregătită și studiată, ascultată cu mare atenție, în care s'a ocupat mai ales

cu fazele și evenimentele prin cari a trecut Mântuitorul dela intrarea în Ierusalim și până la Învierea Sa.

Pela orele 12 $\frac{1}{2}$ s'a început cuminecarea celor mărturisiri în număr de 248.

A făcut foarte bună impresie nu numai asupra noastră, ci mai ales asupra școlarilor, că șirul sf. împărășanilor l-a început tinărul învățător din loc N. Luca, urmat de dl. N. Iercușan din Căpruța, apoi prezența la sf. împărășanie și alor două d-șoare din loc a făcut să vedem o vie și lucrătoare credință la toți bărzăvenii, cu toate că sunt încunjuțați de mulți, cari din vremuri vechi au căutat și caută și acum să le înveineze sufletul cu „învățături streine și de multe feluri“.

A ridicat solemnitatea zilei corul vocal din loc, condus cu multă pricepere de dl. inv. N. Luca, cărui pe această cale îl aducem cele mai vii mulțumiri, rugându-l să continue opera începută, fiind ferm convins, că aceasta face parte din activitatea sa extra școlară, prin ce stă în contact cu poporul, care la vreme de nevoie îl va sta într'ajutor! *Biserica și școala rom. au ocrotit poporul nostru în trecut. Aceste instituții de religiozitate și cultură sunt azi și vor fi în viitor stâlpi pe cari să se razime.* Deși se clatină puțin azi acești stâlpi, noi cei chemați să nu desperăm, că valorile vremii vor trece, iar lumea se va convinge, că sunt adevăruri eterne cuvintele divinului Mânt., care a zis: „Îndrăzniți, că eu am biruit lumea!“ Mânt. care a propagat cel mai curat idealism a fost răsplătit cu moarte. Noi cei de azi, încă suntem bajjocoriți de mulți, cari servesc altui ideal, dar suntem liniștiți, că ne câștigăm pâinea pe cale cinstită, cu sudoarea feței noastre. Și cât de dulce este această pâine! Cât de amară e cealaltă! Cât de fericit este cel ce știe că servește Domnului și țării, cât de nefericit este cel ce, deși nu vrea să creadă, dar servește mamonei! Fiecare să dăm poporului nostru din suflet, cu dragă inimă, aceea ce „am primit în dar“ dela Domnul, pentru ce ne așteaptă cununa nevestejiță a vieții!

„Voi prietenii mei veți fi — a zis Mântuitorul — de veți face câte v'am poruncit eu vouă“. Astfel zicem și noi preoții cără cred. noștri. Veți fi prietenii noștri, de veți face câte vă poruncește Mântuitorul prin sf. Biserică! Ne punem sufletul pentru oile cari ascultă glasul nostru, iar pe cea rătăcită o luăm pe umeri, ca s'o aducem la staul, ca să fim toți o turmă și un păstor. (Io. 10).

După aceste, poate se va întreba cineva, bine, dar arătați-ne roadele? Noi răspundem: Plugarul samănă în nădejdea că va lua rodul, dar până atunci mai caută holda, o îngrijește și numai când vine vremea, culege roadele.

Sămânța sămănată până aci a adus rodul: Mărturisirea celor 248 de credincioși, odoarele bisericesti dăruite de ei sf. biserici, precum și cele sfințite cu această ocaziune, dăruite de bunul creștin N. David,

dovedesc că credincioșii ascultă glasul păstorilor lor I. Popovici și O. Câmplan, cari ca și niște economi harnici rămân să caute holda, s'o curețe de ce e rău, ca apoi ei să ia rodul seminței aruncate de noi, dar îngrijită și cultivată de ei.

În nădejdea secerișului bogat am încheiat misiunea, care va rămâne ca o amintire plăcută multă vreme în memoria bărzăvenilor, iar noi îndreptându-ne la ale noastre, așteptăm ca Învierea Domnului să aducă învoire și în sufletele noastre!

Raportor.

Adunarea generală a fondului preoțesc.

Luni în 5 Mai a. c. s'a ținut în sala secției epitropești dela Consistorul din Arad, adunarea generală a fondului preoțesc, sub prezidiul P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie. Au participat ca membri ordinari toți protopopii și câte doi preoți din fiecare protopopiat.

1. În ședință s'au votat socoțiile fondului preoțesc pe anul 1929.

2. S'a votat noul proiect de buget pe anul 1930.

3. Ajutoarele preoților deficienți, preoteselor văduve și orfanilor de preoți rămân pe 1930 ca și în anul expirat.

4. S'a decis principiul trecerea preoțimei la fondul de pensii al statului, pe lângă unele condiții ce se va cere să le împlinească statul.

5. Noua comisie a fondului preoțesc s'a compus din următorii membri ai f. preoțesc. Tr. Văftian protop. Arad, Dr. Nicolae Popoviciu prof. la Acad. teologică, Victor Fizeșan preot în Pesac, A. Florea preot în Iosăș și Fl. Codrean preot în Arad. Toate decisiile adunării fondului preoțesc se vor ridica la valoare de drept, dacă vor fi verificate de Consiliul Eparhial și de Adunarea eparhială.

La toate acestea avem de observat că membrii adunării f. preoțesc ar trebui reduși cel puțin la jumătate, căci atâtea fiind se consumă prea mulți bani în spesele lor de drum. Apoi în comisia fondului preoțesc ar trebui ales și un preot din secția epitropească a Consiliului eparhial, care poate da cele mai bune lămuriri și cunoaște disproporția ce există între ajutoarele văduvelor preotese.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala“

INFORMAȚIUNI.

Universitatea Populară „Nicolae Iorga”, din Valenii de munte, își deschide cursurile de vară între 15 Iulie și 15 August 1930, sub conducerea directă a dlui profesor Nicolae Iorga. Inscrîrile se fac la „Liga Culturală”, B-dul Schitu Măgureanu Nr. 1 București I.— Costul căminului este 200 lei, iar cantina 1500 lei pe tot timpul cursurilor, și se trimite prin mandat postal, scriindu-se pe cotor „Pentru Cantina și Căminul Valenii de munte”.

Un cununie sub apă. Ciudați oameni sunt americanii. Încodesc fel și chipuri de lucruri și fapte numai și numai să se vorbească de ei. Zilele trecute o pereche tânără împreună cu preotul s'au îmbrăcat în haine de scufundători și coborându-se în fundul mării, au săvârșit acolo taina căsătoriei. A doua zi toate gazetele din America și din alte țări au scris de această ciudată cununie, dându-le chiar chipurile lor.

Leac contra leprei. Doctorul Dostal din Viena ar fi descoperit un leac prin care s'ar putea vindeca lepra.

Până acuma se știa că această grozavă boală nu se putea vindeca. Să dea Dumnezeu să fie într'adevăr așa, căci mulți nenorociți vor binecuvânta numele acestui învățat doctor.

S'au născocit plăci pentru gramofone prin care poți auzi tot soiul de lătrături de câini. Este un concert nu tocmai plăcut. Sunt însă oameni cărora le plac și năzdrăvăniile.

Biserica din chibrituri. Un tânăr arhitect a făcut din două milioane cinci sute mil de chibrituri chipul celei mai mari biserici din Germania. Multă răbdare trebuie să fi avut omul acesta. Mulți din noi însă, n'avem răbdare, ne plictisim când e vorba să facem o treabă ca lumea.

18.000.000 de lei pentru o sf. Scriptură. Cea dintâi carte tipărită de născocitorul tipografiei a fost așa numita Biblie a lui Gutenberg. Din cele 100 de bucăți tipărite acuma aproape 500 de ani, se mai găsesc astăzi cel mult 20. Prețul lor a crescut din an în an. La 1898 s'a plătit o bucată cu 58.000 mărci. La 1911 aceeași carte a fost plătită cu 116.000 mărci. Anul trecut o Biblie Gutenberg a fost cumpărată în America cu 320.000 mărci. În luna Februarie, anul acesta, o Biblie Gutenberg, proprietatea Seminarului catolic dela Pelplin-Prusia de Vest, a fost vândută în America cu 470.000 mărci, cel mai ridicat preț la care a ajuns Biblia Gutenberg. 470.000 mărci, moneda Reichului, fac 18.000.000 lei. O marcă prețuește 40 de lei.

No. 2971/1930.

Protopopiat vacant.

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant Chișineu-Criș se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala” cu dotațiunea:

I. Dela protopopiat

1. Retribuțiunea lunară de 550 Lei dela Consiliul eparhial.

2. Birul protopopesesc dela fiecare preot din tract și anume dela fiecare preot contra-valoarea alor 100 Kg. cereale.

3. Diurne pentru vizitarea canonică și revizuirea socoților conf. hotărârei Consiliului Eparhial.

3. Dotațiunea dela stat conform bugetului general al statului.

5. Spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodal No. 62 din 1914.

6. Locuința protopopească cu intravilanul ei.

II. Dela parohia centrală

1. Sesiunea parohială.

2. Intregirea dotației dela stat conform legii în vigoare.

3. Stolele legale.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială le va suporta protopopul.

Reflecții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să înainteze subsemnatului Consiliu eparhial recursurile instruite cu documentele de calificare, prescrite în §-ul 53 din Statutul-Organic și prin concluzul congresului No. III din 1888 și anume: să dovedească calificarea cerută reflecțiilor la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de bacalaureat (maturitate) și să dovedească prin atestat, că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc și cultural.

Arad, din ședința plenară a Consiliului eparhial ort. român ținută în 8 Maiu 1930.

1—4 Consiliul eparhial ort. rom. din Arad.

Licitație minuendă.

Parohia ort. rom. din Fădimac p. u. Balinț, jud. Severin, publică concurs de licitație minuendă pentru zidirea casei parohiale. Planul, devizul și condițiile de licitație se pot vedea zilnic între orele 9—12 la oficiul parohial din Fădimac.

Ultimul termen pentru înaintarea ofertelor este 17 Maiu 1930 ora 12 din zi. Reflecții nu-și pot socoti nici o cheltuială față de parohie.

Consiliul par. își rezervă dreptul de-a acorda lucrările antreprenorului în care își are mai multă nădejde, fără considerarea la suma din ofertă.

Consiliul parohial.

Consiliul Eparhiei Ortodoxe Române a Aradului.

Nr. 2413/1930.

Comunicat.

Pentru lămurirea P. C. Părinți protopresbiteri și a Cucernicilor Preoți din Eparhia Noastră, în chestia scutirii sesiilor parohiale, cari formează uzufructul preotului, comunicăm în copie ordinul circular al On. Minister de Interne Nr. 5197 din 20 Septembrie 1928 transpus Nouă cu adresa Nr. 4286 C. din 2 Aprilie 1930.

„Copie după ord. circular Nr. 5197 din 20 Sept. 1928, către Prefecturile de Județe din întreaga țară.

Ministerul a primit reclamațiuni, că primăriile comunale rurale din acest județ percep dela preoți anumite taxe asupra venitului produs de seslunea parohială, care formează uzufructul preotului, bazând aceste taxe pe dispozițiunile art. de lege XXII din anul 1886 și ale legii asupra maximului taxelor și contribuțiilor comunale din anul 1923.

Chestiunea aceasta fiind supusă examinării Consiliului superior administrativ, acesta prin avizul dat a opinat în sensul că întrucât dispozițiunile legii XXII din 1886, în baza cărora comunele din Transilvania puteau percepe aruncuri comunale pentru acoperirea prevederilor bugetare, au fost aprobate prin art. 74 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe pe ziua de 1 Aprilie 1923, data aplicării acestei legi și întrucât legea maximului nu prevede înființarea de taxe asupra venitului proprietăților agricole, înființarea de taxe asupra venitului proprietăților agricole de mai sus, sunt nelegale.

Comunicându-Vă cele ce preced, avem onoarea a Vă ruga să binevoiți a lua măsuri să nu se mai perceapă de către comunele din acel județ, dela preoți, taxe asupra venitului produs de seslunea parohială, care formează uzufructul preotului. p. Ministru (ss) V. Al. Constantinescu. Director General (ss) V. Gorgescu.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 2 Maiu 1930.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. (intâia) din Mișca, protoprezbiteratul Chișineului, consiliul parohial în conformitate cu rezoluțiunea Veneratului Consiliu Eparhial Nr. 2307/1930, escrie concurs cu termen de

30 zile dela prima publicare în organul oficial al Eparhiei „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Folosiința unei sesi parohiale în estenziunea ei de 32 jug. cad. pământ arabil;
2. Stolele legale, conform normei stolare în vigoare staverită și edată de Ven. Cons. Eparhial sub Nr. 4490/1926;
3. Ca răscumpărare de bir: 4 jugăre cad. pământ arabil și 24 jug. cad. drept de pășune sau drept la pășunarea alor 24 vite mari;
4. Intregirea dela stat, pentru care parohia nu garantează;
- 5 Casa parohială cu 3 camere și apartamentele de lipsă cu grădină de 800 stj. □.

Parohia este de cl. I. (intâia).

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul parohial, va predica în Dumineci și sărbători, va prevedea învățământul catihetic la școala primară, fără nici o remunerațiune.

Cererile de concurs instruite cu documentele de cvalificațiune și adresate Consiliului parohial din Mișca, se vor înalnta oficiului protopopesc ort. român al Chișineului (adresat la Socodor), iar reflectanții cu autorizația administratorului protopopesc, se vor prezenta în sfânta biserică din Mișca în vre-o Duminecă ori sărbătoare, spre a dovedi destoinicia în cele rituale și oratorice.

Reflectanții din altă Eparhie, se pot prezenta în parohie și vor putea concura numai cu consenzul Prea Sf. Sale Părintelui Episcop Eparhial.

Din ședința consiliului parohial din Mișca, ținută la 16 Martie 1930.

Teodor Pinter m. p.
președinte.

Dimitrie Netedă m. p.
notar.

În înțelegere cu:

Petru Marșieu m. p.
administrator protopopesc.

3-3

□

În baza ord. Ven. Cons. Eparhial din Arad Nr. 2513/1930 se publică concurs în termen de 30 zile dela prima publicare în organul eparhial „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei nou înființate Ineu-Colonie. Parohia este de clasa I. (primă). Venitele la această parohie sunt:

1. Uzufructul sesiului par. 32 jug. dat prin reforma agrară.
1. Uzufructul unul intravilan de 400 stj. p.
3. Birul îndatinat.
4. Stolele legale.
5. Dotația dela Stat.

Casă parohială nu este, deci alesul se ve îngrijii de locuință. Concurenții la acest post vor avea să respecte cerințele regulamentare în această privință. Toate sarcinile depe venite le va suporta cel ales.

Va catehiza fără altă remunerație.

Recurenții din alte eparhii vor prezenta prealabila încuviințare a P. S. Sale Episcopul Eparhiei Aradului.

Ineu-Colonie la 25 Martie 1930.

Consiliul parohial ort. rom.

În înțelegere cu *Mihaiu Cosma* protopop al Ineului.

3-3

□

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**